

Czy Polska podąża drogą zrównoważonego rozwoju? Sprawdzamy w najnowszym raporcie GUS

Mija dekada od deklaracji wspólnego działania na rzecz ludzi, planety i dobrobytu, którą w 2015 r. złożyli przedstawiciele wszystkich państw członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych. To dobry moment, aby spojrzeć wstecz i ocenić postępy. Cyfrowy raport Głównego Urzędu Statystycznego [„Polska na drodze zrównoważonego rozwoju”](#) zabiera nas w podróż w czasie i pokazuje, jak zmienił się nasz kraj w tym okresie.

Co ciekawego w raporcie? Prezentujemy garść wybranych informacji: Czy kraj się bogaci?

Ostatnie lata to okres bezprecedensowych wyzwań, które przyniosły pandemia COVID-19 i wojna w Ukrainie. Mimo to Polska znalazła się w piątce unijnych krajów o największym wzroście gospodarczym w ostatniej dekadzie i zmniejszyła dystans do najbogatszych państw – PKB na mieszkańca Polski zwiększyło się z 70% średniej unijnej w 2015 r. do 79% w 2024 r.

Czy żyje nam się lepiej?

Przeciętne trwanie życia mieszkańców Polski jest najdłuższe w historii – od 2015 r. wydłużyło się o ponad rok i sięga niemal 79 lat. W przypadku kobiet, w 2024 r. w Polsce jest to blisko 83 lata, a dla mężczyzn 75 lat.

Polacy również coraz dłużej cieszą się zdrowiem. Według danych za 2023 r. przeciętny mieszkaniec naszego kraju może oczekiwać przeżycia w zdrowiu 63 lat swojego życia (o półtora roku więcej niż w 2015 r.) i dogonił pod tym względem przeciętnego mieszkańca Unii Europejskiej. Dla porównania, spośród krajów UE najdłuższym życiem w zdrowiu cieszą się Maltańczycy i Włosi (ok. 70 lat), a najkrótszym – Łotysze (niespełna 53 lata).

Poprawiły się również warunki życia mieszkańców kraju. Udało się zmniejszyć skalę ubóstwa, a w szczególności poprawiła się sytuacja najuboższych, którzy dziesięć lat temu byli grupą najbardziej narażoną na ubóstwo. Dzięki m.in. świadczeniom, takim jak wprowadzona w 2016 r. Rodzina 500+, skala zagrożenia ubóstwem wśród dzieci zmniejszyła się o połowę i nie odbiega już od przeciętnej dla całej populacji. Niepokojąco natomiast wygląda sytuacja osób starszych. Nawet po uwzględnieniu transferów społecznych zagrożenie ubóstwem wśród nich jest dziś większe niż w 2015 r. – dotyczy 15% osób powyżej 65. roku życia wobec 12% przed dekadą.

Co nas czeka?

Przed nami wciąż wiele wyzwań, a do największych należą te związane ze środowiskiem i zmianami klimatycznymi. Polska pozostaje jednym z głównych unijnych emitentów gazów cieplarnianych – na 1 mieszkańca kraju przypada rocznie ok. 9 ton. W latach 2015–2023 poziom ten był dość stabilny i wyższy niż średnia w Unii Europejskiej. Od 2015 r. wiele krajów członkowskich ograniczyło swoje emisje (niektóre nawet znacznie – np. Estonia, Niemcy, Holandia) i w efekcie Polska przesunęła się z 9. na 4. miejsce wśród największych unijnych emitentów tych gazów na mieszkańca.

Polska ponadto wciąż zmagą się ze zbyt wysoką, choć mniejszą niż przed dekadą, emisją pyłów zawieszonych – PM10 i PM2,5. Nasz kraj odpowiada za ok. 1/5 całkowitej emisji tych zanieczyszczeń w całej UE, a przypadająca na mieszkańca ilość emitowanych pyłów w Polsce jest wyższa niż w większości krajów członkowskich. Szczególnie niebezpieczne dla zdrowia są pyły PM2,5, których drobne cząsteczki łatwo przenikają do najgłębszych partii płuc i naczyń krwionośnych. Zagrożenie, jakie niosą dla zdrowia, potwierdzają szacunki Europejskiej Agencji Środowiska, według których Polska należy do czołówek krajów UE pod względem liczby przedwczesnych zgonów związanych z narażeniem na PM2,5 (tuż za

Bułgarią, Grecją i Chorwacją). Choć liczba tych zgonów na 100 tys. mieszkańców w Polsce zmniejszyła się ze 117 w 2015 r. do 94 w 2022 r., to jest nadal wyraźnie większa od średniej dla UE, która wynosi 53.

Zachęcamy do lektury

W raporcie GUS prezentujemy pełniejszy obraz sytuacji – które Cele Zrównoważonego Rozwoju realizujemy w dobrym tempie, a które wymagają więcej wysiłku. Jubileuszowa edycja cyfrowej publikacji GUS to mapa, która pozwala ocenić, w czym jesteśmy naprawdę dobrzy, gdzie przyspieszamy, a w jakich obszarach trzeba działać intensywniej, aby skutecznie podążać drogą zrównoważonego rozwoju.

stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GłównyUrządStatystyczny

gus_stat

głównyurządstatystyczny

głównyurządstatystyczny